

V
i
e
n
s
u
u

Kyläsuunnitelma
2006

1	JOHDANTO	3
2	VIENSUU	3
2.1	Kylätoiminta	4
2.1.1	Metsästysseura	4
2.1.2	Kyläyhdistys	4
2.1.3	Urheiluseura	4
2.1.4	Tieosuuskunnat	4
2.1.5	Viensuun osakaskunta	4
3	Tulevaisuus ja kehittämisohjelmat	5
3.1	Kehittämisohjelmat	5
3.1.1	Kyläyhdistysten ja Urheiluseuran toimintojen yhdistäminen	5
3.1.2	Ihmisten innostaminen ja sitouttaminen kylätoimintaan	5
3.1.3	Urheilutalon kehittäminen	5
3.1.4	Ympäristön hoito	6
3.1.5	Uimarannan kunnostaminen.....	7
3.1.6	Harrastustoiminnan laajentaminen ja hiihtolatuverkoston luominen	7
3.1.7	Kylämatkailun kehittäminen ja kylän avaaminen matkailijoille	7
3.1.8	Kylämatkailukohteita	8
4	TYÖSKENTELYTAPA	10
4.1	Tulevaisuuden verstaas	10
4.2	Viensuun analyysi	11
4.3	Synkistelyilta	13
4.4	Viensuun nelikenttäanalyysi	15
4.5	Viensuun irrotteluilta	16
4.6	Viensuun unelmia	17
4.7	Ideoista toimenpiteisiin	18
4.8	Viensuun nettiverstaas	18
5	TAULUKOT	18
6	YHTEYSTIEDOT	23

1 JOHDANTO

Viensuun kyläsuunnitelma ja sen laatiminen toteutettiin osana Kyläsuunnittelijat verkossa –hanketta jota rahoittaa Vaara-karjalan Leader Ry. Maaseudun Sivistysliiton Itä-suomen aluetoimiston ja Pohjois-Karjalan Kylät Ry:n tavoitteena on tehdä hankkeen avulla kymmenen kyläsuunnitelmaa Pielisen karjalan kylille. Kyläsuunnitelma on kooste kyläkokousten työstä ja se on yhteistyön ja yhteisen suunnittelun tulos.

2 VIENSUU

” Viensuu on Lieksan ikäinen (1400-luvulta) oman reittinsä suulle Joensuunniemen ja Sipolansaaren suojaan kasvanut kylä. Vuonna 1618 sieltä luettiin kymmenen taloa, mikä jäikin maksimiksi ennen vuotta 1641. Vuonna 1631 kylässä oli neljä ortodoksi- ja viisi luterilaistaloa. Vuoteen 1637 mennessä katosi kolme ortodoksia, ja tilalle tuli neljä luterilaista. Vuosina 1641-44 taloluku oli 12, mutta laski taas jopa alle kymmenenkin – se jäi vuoden 1651 lukemaksi. Nämä talot ryhmittivät Viensuunjoen molemmille rannoille Virsulahden ja Pajujärven välille.”

– Veijo Saloheimo -

Lieksan länsipuolella sijaitseva Viensuu on alueen vanhimpia kyliä, josta ensimmäiset tiedot ovat peräisin 1500-luvulta. Kylän vanhin asutus lienee sijoittunut Pajujärven ja Lontsinvirran välille joen ranta-alueille. Samalta ajalta on myös peräisin Lontsinniemen suojeltu ortodoksisen kirkon ja hautausmaan paikka. Vanhaa asutusta on ollut myös Kantelelahdessa, Kuivasalmella, Joensuunniemellä sekä nykyisen Viensuuntien varrella. Vuodelta 1618 Viensuulta on mainintoja useista taloista, joita ovat mm. Kopola, Tolvala, Pellikkala ja Pietarila. Nämä kaikki talot lienevät peräisin jo keskiajalta.

Vanhimmat tilanpaikat ovat joen molemmin puolin sillan vieressä. Vanhoja yksittäisiä tiloja on myös kylän etelä- ja pohjoisosassa. Nykyinen asutus noudattelee vanhaa tilajakoa. Kylän itäpuolella asutus on sijoittunut vaarojen ja vesistöalueen väliselle loivalle rinnealueelle. Sekä kylän itä- että länsipuolella asutus on tyypillisesti harvaa, eikä se muodosta selvää ryhmää tai keskustaa.

Viensuun kaskimaat ovat aikoinaan ulottuneet laajalle ja erimerkiksi Kylänlahdesta ja Varpasen alueelta tunnetaan ainakin kaksi paikannimeä, jotka viittaavat viensuulaisiin: Virsuvaara ja Lontsinvaara. Tuon ajan kovista kaskiviljelijöistä Viensuulta nimetään Reku Turunen. Vuonna 1637 mainitaan kylissä olleeksi keskimäärin yksi hevonen taloa kohti. Viensuun Heikki Tolvasella oli kaksi hevosta ja yksi varsa.

Alueen kulttuuri ympäristölliset arvot perustavat suhteellisen hyvin säilyneeseen tilajaotukseen ja muutamiin rakennushistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin. Erityisiä maisemallisia arvoja on Tolvalan eteläpuolella avautuvat viljelymaisema-alueella.

Lieksan alueella suoritetuissa perinne biotooppi -inventoinneissa on Viensuun alueelta mainittu Tolvalan laajahko laidunalue, joka käsittää Viensuunjokeen rajautuvat maisemallisesti hienot rinnenneityt, pihapiiriä ympäröivät pellot ja hakamaan. Alue on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.

Suurin osa taloista Viensuulta on vakituisesti asuttuja tai vapaa-ajan käytössä. Kesämökkejä on Viensuulla yli 300 ja tämä näkyy loma-aikoina myös kyläkuvassa.

2.1 Kylätoiminta

Viensuun kylällä toimii rekisteröity kyläyhdistys ja aktiivinen urheiluseura. Urheiluseuran omistuksessa on talkootyöllä 1960-luvulla rakennettu urheilutalo, joka toimii myös kylätalona. Kyläyhdistyksen, metsästysseuran ja urheiluseuran aktiiviset toimijat ovat samoja henkilöitä. Kyläyhdistyksellä on meneillään maisemointihanke, jota rahoittaa Vaarakarjalan Leader Ry. Urheiluseuran aktiivisuus on lähinnä kiinteistön hoidossa ja huollossa.

2.1.1 Metsästysseura

Metsästysseura toimii hyvin aktiivisena ja laajalti yhteistyössä kyläläisten kanssa. Seuralla on oma metsästysmaja ja se järjestää vuotuisesti hirvipeijaiset ja pilkkikilpailut yhdessä osakaskunnan kanssa. Seuran 40-vuotisjuhla on 18.11.2006.

2.1.2 Kyläyhdistys

Kyläyhdistys on mukana aktiivisesti ympäristönhoidossa ja maisemoinnissa. Ympäristönhoitoon kyläyhdistyksellä on menneillään leader -rahoitteinen hanke. Kyläyhdistys järjestää keskikesän juhlaan juhannuskokon. Vanhojen valokuvien tunnistaminen ja järjestäminen, ja sen kautta historian kirjoittaminen on koonnut kyläläisiä aktiivisesti yhteen. Kylällä vietetään ortodoksista praasniekkaa vuosittain. Yhteiseen puurojuhlaan kokoonnutaan joulun alla. Kesäisin järjestetään yhteinen kalailta.

2.1.3 Urheiluseura

Urheiluseura omistaa kylällä sijaitsevat urheilutalon, joka on rakennettu kyläläisten talkoovoimin 1960-luvulla. Talo toimii kylätalona. Urheilutalolla on kansalaisopiston kautta järjestetty naisten jumppa. Urheilutalolla käy harjoittelemassa lento-, sulka-, jalkapalloa ja sähkölyä Viensuulaisten lisäksi harrastajia myös muilta kyliltä ja Lieksan keskustasta. Kylän naisilla on oma rentouttava tanssikurssi, jota vetää kylän oma luontaishieroja ja matkailuyrittäjä. Talolla kokoontuvat myös nuoret tietotekniikkaharrastuksen parissa ja heillä on myös oma yhteenliittymä, **nuorten nettipelit**.

2.1.4 Tieosuuskunnat

Tieosuuskunnat huolehtivat kylän yksityisteiden kunnosta.

2.1.5 Viensuun osakaskunta

Kalastuskunta on perustettu 1913 ja se muutettiin osakaskunnaksi 2003. Osakaskunnalla on vesipinta-alaa 7652 ha ja maapinta-alaa 18 ha. Osakkaita osakaskunnalla on n. 450. Yksiköitä myydään vuodessa runsaat 2000 kappaletta ja lunastaneita on noin 250 henkilöä. Osakaskunta istuttaa kalanpoikasia noin 3000 eurolla vuodessa.

Osakaskunnalla on saaria, joissa on seitsemän kesämökkiä yksityisessä vuokratyössä. Pienessä Pikkukutkutti nimisessä saarella on grilli ja istuinpenkit ja hyvä uintipaikka yleisessä käytössä.

3 Tulevaisuus ja kehittämisohjelmat

Kyläsuunnitelmaa ja kehittämisohjelmia työstettiin viidessä kyläillassa. Yhteisten tapaa-iskertojen lisäksi tehtiin tutustumisretki kylän kulttuurihistoriallisiin paikkoihin ja luontokohteisiin joita kylältä löytyy runsaasti. Suunnitteluilloissa oli mukana viitisentoista kyläläistä ja eri työvaiheisiin osallistui kolmisenkymmentä kyläläistä. Työmenetelmänä käytettiin Tulevaisuuden Verstas – työpajaa ja nettiverstasta. Nettisivuille www.msl.fi/viensuu koottiin iltojen materiaali, mikä mahdollisti myös ns. ”etäkyläläisten” osallistumisen suunnitteluun. Nettisivuja hyödynnettiin myös ilmoitustauluna, markkinapaikkana jonne kyläläiset pystyivät kokoamaan, omien pienkäyttäjätunnusten kautta, materiaalia kylän toiminnasta, tapahtumista ja historiasta. Kyläiltoihin väki kutsuttiin koolle joka talouteen postitetuilla kirjeillä, lehti-ilmoituksilla ja Pohjois-Karjalan radion ääniaaltojen kautta menovinkeissä.

3.1 Kehittämisohjelmat

1. Kyläyhdistyksen ja Urheiluseuran toimintojen yhdistäminen
2. Ihmisten innostaminen ja sitouttaminen kylätoimintaan
3. Urheilutalon ja toimintojen kehittäminen vastaamaan kaikkien kylätoimijoiden tarpeita
4. Ympäristön hoito
5. Uimarannan kunnostaminen
6. Harrastustoiminnan laajentaminen kylällä ja hiihtolatuverkostoladun pitäminen kunnossa
7. Kylämatkailun kehittäminen, kylän avaaminen matkailijoille

3.1.1 Kyläyhdistysten ja Urheiluseuran toimintojen yhdistäminen

Viensuun kylällä toimii kyläyhdistyksen lisäksi aktiivisesti urheiluseura. Aktiiviset toimijat ovat samoja henkilöitä. Kyläläisten ensimmäisenä tavoitteena kylän kehittämistyössä onkin kyläyhdistyksen ja urheiluseuran jonkin asteinen yhteensulautuminen toiminnan tehostamiseksi.

3.1.2 Ihmisten innostaminen ja sitouttaminen kylätoimintaan

Tausta: Talkoolaisista ja sitoutuneista kylätoimijoista on pulaa. Toimintaan mukaan tarvittaisiin uusia innokkaita toimijoita.

Tavoite: Kylälle päätettiin perustaa työpörssiin. Työpörssiin ilmoitetaan millaisia töitä kukin kyläläinen on valmis tekemään kylän hyväksi ja kuinka paljon. Tämä helpottaa talkoolaisien etsintää eri tehtäviin. Kyläyhdistyksen sihteeri perustaa työpankin ja järjestee työt. Kyläläiset antoivat pankkiin jo yhteensä 15 päivää kylätyötä jaettavaksi. Yhteishenkeä ja innokkuutta kyläläisistä löytyy, mutta vetäjiltä vaaditaan talkoolaisten kannustamista ja uusien ihmisten houkuttelemista toimintaan mukaan tulemiseksi. Yhteistapaamisten ja uuden toiminnan, esimerkiksi matkailun ja kylätoiminnan yhdistämisen kautta uusiakin aktiivisia tekijöitä todennäköisesti löytyy.

3.1.3 Urheilutalon kehittäminen

Tausta: Kylällä on 1960-luvulla rakennettu urheilutalo, joka toimii myös kylätalona. Talolla on harrastettu erilaisia pallopelejä ja aika-ajoin järjestetty tansseja. Kylän nuoriso kokoontuu talolle tietotekniikkaa harrastamaan. Urheilutalon läheisyydessä on myös urheilukenttä,

joka on maisemallisesti merkittävällä paikalla. Ulkovaraston kunto on huono ja se pitäisi kunnostaa.

Tavoite: Urheilutalon käyttöä haluttaisiin tehostaa. Haaveena on saada urheilutalosta kaiken kylätoiminnan keskipiste, uusien toimintojen keskus. Urheiluharrastusten lisäksi, talolle toivottiin käsityökeskusta. Kylän naiset päättivät tuoda tulevan kesän ja syksyn aikana kangaspuut yhteiseen paikkaan, kudontapiirin aloittamiseksi. Kansalaisopistolle on jätetty toiveita erilaisten kurssien ja piirien järjestämiseksi Viensuulle.

Talon kunto on välttävä. Pientä remontin tarvetta on, esim. sosiaaliset tilat pitäisi uusida. Talon rooli kokonaisuudessaan kylän kehittämissuunnitelmissa nousi useammassa kohdassa esille avaintekijänä, keskuksena koko kylätoiminnalle.

Kylälle toivotaan omaa kyläavustajaa. Tulevaisuudessa haluttaisiin taata vanhenevalle väestölle palvelut kotiin. Kyläavustaja tai avustajapari toimisi kylätalolla ja sen kautta. Suunnitelmien mukaan kyläyhdistys vie em. asioita eteenpäin vuoden 2007 aikana. Kyläavustajakokeiluun voisi käyttää palkkatuelle palkattua henkilöä esim. urheiluseuran tai kyläyhdistyksen kautta. Palkkatukiasioihin ja niiden järjestämiseen, kuten myös yritystoiminnan käynnistämiseen löytyy ja saa apua Pohjois-Karjalan Kyliltä ja Maaseudun Sivistysliitosta. Palkkatukimahdollisuus antaisi hyvän pohjustamisajan vakioasiakkaiden hankkimiseksi tulevaisuudessa yrittäjäpohjaisesti toimivalle kyläavustajalle tai kyläavustajaparille. Harkinnassa on myös hanke kylätalon korjauksiin ja toimintakeskuksen käynnistämiseksi. Toimintasuunnitelmaa toimintakeskukselle pitäisi ruveta työstämään jo pikimmiten. Toimintasuunnitelmasta ja sen toteuttamismahdollisuuksista riippuu pitkälti rahoittajien kanta asiaan.

3.1.4 Ympäristön hoito

Viensuu kylämaisema on luokiteltu Pohjois-Karjalan seutukaavaliiton vuonna 1989 tekemässä inventoinnissa maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Luokitusta on tarkennettu 2000-luvun vaihteessa kun ympäristökeskuksella oli pilottihanke ympäristön hoidossa Viensuulla. Kylän maisemakuvan keskeisiä elementtejä ovat idässä kohoava korkea vaarajono, keskellä välkehtivät vesistöalue ja lännessä peltojen laikuttama loivarinteinen se-
lanne. Kylämaisemalle on tyypillistä selvä avointen ja suljettujen tilojen vaihtelu. Metsäisten osuuksien välillä, ympärillä aukeava avoin viljelysmaisema näkymäalueineen, antaa maisemalle omaleimaisen, vaihtelevan ilmeen.

Tausta: Kyläyhdistyksellä on meneillään leader –rahoitteinen maisemointihanke joka kestää vuoden 2007 loppuun. Hankkeen ja toimintojen toteuttamisen esteiksi tai hidasteiksi kuvailtiin maanomistajien asennetta ja tekijöiden puutetta. Hoitosuunnitelmat ovat olemassa ja koulutuksen kautta toivotaan uutta innostusta asiaan. Hankkeen aikana kylälle on kesäisin hankittu lampaita maisemanhoitoon. Kesälle 2006 lampaita ei kylälle hankittu.

Kyläyhdistys on tehnyt perinnemaisemointityötä vuodesta 1992. Maisemointityöt aloitettiin ns. ”luvattomasti”, heinätoinä. 1994 kyläyhdistys sai kaupungilta luvan heinätoiden suorittamiseen ja perunamaan pitoon. Tuolloin tehtiin myös jonkin verran raivausta. Vuosikymmenen puolivälissä alueelle tuli ensimmäiset laiduntajat. Kerran kesässä pellot niitettiin ja heinä korjattiin. Varsinaisen sysäyksen työt saivat vuonna 1997-98. Ympäristökeskus suunnitteli ja toteutti tuolloin puuston raivauksen, ja lampaat otettiin avuksi maisemointiin. Vuonna 2001 Risto Kiiskinen esitti aluetta kulttuurimaiseman suojelukohteeksi. Alue hyväksyttiin ja sen luokitusta täsmennettiin maakunnallisesti arvokkaaksi maisemaksi ja sii-

hen liitettiin myös lisäalueita. Vuonna 2006 koulun pelloille rakennettiin lato. Vuotta aiemmin sulattiin lammikkoja ja lammikot otettiin mukaan. Vuonna 2006 lammikot otettiin mukaan ja lammikot otettiin mukaan. Vuonna 2006 lammikot otettiin mukaan ja lammikot otettiin mukaan. Vuonna 2006 lammikot otettiin mukaan ja lammikot otettiin mukaan.

Tavoite: Kyläyhdistys pyrkii saamaan maanomistajien kanssa sopimukset viideksi vuodeksi eteenpäin. Hoitosuunnitelmien pohjalta järjestetään koulutusta ja yritetään saada uutta innostusta ja uusia tekijöitä mukaan. Asiaa viedään eteenpäin jo tänä vuonna. Tavoitteena on saada lampaita aitauksiin jälleen ensi vuonna (2007).

3.1.5 Uimarannan kunnostaminen

Tausta: Vaikka kylä sijaitsee vesistöjen välissä, ei Viensuulla ole tällä hetkellä yhteistä uimarantaa muualla kuin osakaskunnan Pikkukutkutin saarella. Erilaisia paikkavaihtoehtoja käytiin kyläilloissa läpi. Kopolassa, Viensuunjoen rannassa on uimapaiikka, joka soveltuu paremminkin venevalkamaksi. Joki on jonkin verran rehevöitynyt, lähinnä maatalouden valumavesistä johtuen.

Tavoite: Kyläyhdistys pyrkii neuvottelemaan Lieksan kaupungin kanssa yhteistyöstä uimarannan löytämiseksi ja kunnostamiseksi kyläläisille. Kyläläisten keskuudesta kartoitetaan mahdolliset yksityiset maanomistajat, jotka saattaisivat luopua oikeudestaan yhteisen uimapaikan saamiseksi, luopua rantaviivasta.

3.1.6 Harrastustoiminnan laajentaminen ja hiihtolatuverkoston luominen

Tausta: Urheilutalolla on tällä hetkellä mahdollisuus harrastaa useampaakin lajia pallopelejä. Urheilutoimintaa on järjestetty yhdessä kansalaisopiston kanssa. Todettiin informaation olevan huonoa siitä, milloin mitäkin talolla tapahtuu. Hiihtolatu on pidetty kunnossa joka talvi.

Tavoite: Kyläyhdistys pyrkii yhdessä kansalaisopiston kanssa informoimaan paremmin pelivuoroista ja muista harrasteilloista. Kaupungilta pyritään saamaan avustusta latujen ylläpitämiseen ja kyläläiset lupautuivat myös talkootyöhön asian eteenpäin viemiseksi.

3.1.7 Kylämatkailun kehittäminen ja kylän avaaminen matkailijoille

Tausta: Viensuun kylä on vanhimpia asuttuja kyliä Lieksassa. Tämän vuoksi kylältä löytyy useitakin historiallisia paikkoja ja vanhoja rakennuksia. Viensuun kylän rakennukset on inventoitu ja ennen vuotta 1940 rakennetuista taloista on myös laadittu erityinen inventointilomake, josta ilmenee mm. rakennuksen kuvaus ja rakennushistoria. Viensuulla on huomattavan paljon vanhoja aittoja tms. rakennuksia pihapiireissä, joita on mm. Lössä, Pilokki, Ollila, Oinola, Kanta-Eskelilä, Kalkinniemi, Kopola, Kärkkäälä, Junnula, Joki-Pelikka ja Kuusenjuuri. Näistä löytyy kuvia pl Kärkkäälä. Myös heinälatoja on paljon, erityisesti Kalkinlahden alueella. Kaksi uutta hirsilatoa on rakennettu 2005-2006.

Luonto on myös yksi kylän vahvuuksista ja rikkauksista. Kylältä löytyy tarinoita ja rakennuksia joita voi yhdistää mm. saarnaaja Paavo Ruotsalaiseen ja ortodoksiseen uskoon. Aihioita kulttuuri- ja maaseutumatkailun erilaisille tuotteille on olemassa. Kylällä on yksi aloitteleva maaseutumatkailutila, jossa voi saada myös luontaishoitoja. Tila hyödyntää myös luonnonantimia. Historialliset ja luonnonkauniit paikat ja nähtävyydet mahdollistavat

matkailun hyödyntämisen kylätoiminnassa yhdessä yrittäjien kanssa. Kylämatkailun noustessa myös muut alueen yrittäjät hyötyvät.

Tavoite: Yhteisen tutustumiskierroksen tavoitteena oli aloittaa suunnittelu Viensuun kyläkierroksesta, josta voisi myöhemmin tehdä tuotteen kylämatkailuun, jota toteuttaisi kyläyhdistys yhdessä yritysten ja kyläläisten kanssa. Nähtävyyksien, kulttuurihistoriallisten paikkojen, historian ja luonnon yhdistämiseen tarvittavia ”palikoita” kylältä löytyy runsaasti. Aikaa ja vaivaa maaseutumatkailun ja matkailun kulttuurituotteiden kehittämiseen kannattaa käyttää. Kylämatkailun onnistumisen ja käynnistymisen edellytyksenä on kylän ja sen toimijoiden kokonaisvaltainen yhteistyö ja sitoutuminen. Matkailuhankkeen yhteydessä kannattaisi ehkä tehdä myös aikaisemmin ehdotettu erityinen ”aittojensuojeluohjelma”, jotta vanhat rakennukset ja paikat saataisiin arvoiseensa kuntoon ja niiden säilymisedellytyksiä parannettua. Jo toteutuneilla sekä tulevaisuudessa tehtävillä maisemointitoilla on keskeinen rooli myös kylämatkailun kehittämisessä. Kylältä tulisi löytää hankkeelle vetäjä, joka jatkossa organisoisi kyläkierrokset ja olisi aktiivisesti mukana jatkuvassa nähtävyyksien kehittämistyössä.

3.1.8 Kylämatkailukohteita

Viensuun tsasouna

Lieksan ortodoksinen seurakunta paljasti Viensun Lontsinniessä muistolaatan vuonna 1959. Vaatimattomassa luonnonkiveen kiinnitetyssä laatassa kerrotaan ortodoksinen tsasounan ja kalmiston sijainneet Lontsinniessä vv. 1500-1600. Tsasouna sijaitsi samalla alueella. Vuonna 2002 Saima ja Paavo Palviainen Viekestä rakensivat uuden tsasounan samalle alueelle. Tsasouna on pyhitetty Konevitsan ihmeitä tekevälle jumaläidille. Kalmiston risti on entisen kalmiston paikalla.

Pilokki

Tilan päärakennuksen tupa on vuodelta 1840 ja huonepuoli rakennettu 1922. Alun perin myös talon toisessa päässä on ollut tupa ja talon keskellä huoneita. Rakennus on tuolloin kaksi metriä pidempi. Alkuperäisessä asussaan hyvin säilyneessä tuvassa on iso vuolukivi. Aittarakennukset ovat 1800-luvun lopulla rakennettuja ja riihi 1894. Sauna on rakennettu vuonna 1954.

Kangaspelto

1800-luvun puolella rakennetun ja palaneet päärakennuksen tilalle rakennettiin uusi 1910. Talo on peruskorjattu 1984. Navetta ja sauna ovat peräisin 1800-luvun puolelta ja aittarakennus vuosisadan vaihteesta.

Tuulimylly

Viensuun tuulimyllyn on rakennuttanut Hilolan isäntä Antti Hilonen Viensuun Kylän Kantelelahden Myllysärkälle vuosina 1873-74. Vuonna 1906 Pilokin isäntä Matti Utriainen osti ja siirsi myllyn Pilokin Myllysärkälle. Pilokin tilanjaossa Kankaalan tilan yhteyteen joutuneen tuulimyllyn uudet omistajat, Ida ja Pertti Saastamoinen, lahjoittivat sen Pielisen kotiseutumuseolle 1955. Vuonna 1959 mylly siirrettiin museon toimesta nykyiselle paikalleen, Viensuun koulun tontille. Tuulimylly vaatii kunnostamista.

Tolvala

Laajahko laidunalue, joka on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisema-alueeksi. Alue käsittää Viensuunjokeen rajautuvat rinneniiyt ja pihapiiriä ympäröi pellot ja hakamaa. Tolvalan talonpaikka on yli 300 vuotta vanha ja aluetta lienee laidunnettu yhtä kauan. Vanhan asuinpaikan päärakennus periytyy 1700-luvun alusta. Rakennus on uusittu vuonna 1955. Talon tuvassa on pidetty koulua ennen varsinaisen koulurakennuksen valmistumista. Navetta on rakennettu 1940-luvulla ja varastorakennus 1952. Pihapiirissä on myös vanha aitta ja saunarakennus. Alue vaatii kunnostamista ja siistimistä.

Kuusenjuuri (Pietarila)

Kauniilla maisema-alueella sijaitseva Kuusenjuuren vanha päärakennus on vuodelta 1842. Talo on lähes alkuperäisessä asussaan lukuun ottamatta pohjoispäätä, jossa on tehty sisäpuolisia parannuksia. Päärakennuksen katto on uusittu 2005. Tilan ensimmäinen talo on ollut ylempänä vaaralla ja sen perustus on vielä näkyvässä. Pihalla on jäljellä myös vanha navetan kivijalka. Pihapiirissä sijaitseva vanha aitta on vuodelta 1619 ja 1798. Uusi päärakennus on vuodelta 1955, navetta 1982 ja kalustovaja 1994. Katto on uusittu vuonna 2005.

Pellikka

Viensuunjoen rajaamaan peltomaiseman ympäröimän tilan vanha päärakennus on peräisin 1800-luvun alusta. Alun perin rakennuksessa oli vain nykyinen tupa, joka oli silloin savupirtti. Rakennusta on valmistumisen jälkeen laajennettu kahdesti, viimeksi 1800-luvun lopulla. Taloa asuttiin vakituisesti uuden päärakennuksen valmistumiseen vuonna 1977 saakka. Vanhaa päärakennusta käytetään edelleen kesäisin. Pihapiirissä on neljä aittaa, joista vanhin on 1600-luvulla rakennettu. Yksi aitoista on rakennettu 1700-luvun lopulla ja kaksi viimeisintä aittaa vuosina 1808 ja 1852. Uusi navetta vuodelta 1982 ja sauna, riihi ja konesuoja. Tupa vaatii lähivuosina uuden katteen ja ehostamista.

Anttilan-tilan aitta

Vilja-aitaksi 1785 rakennettu näyttävä aittarakennus on suojeltu rakennuslain nojalla.

Kantelelahti

Tilaa on asuttu n. vuodesta 1750 alkaen, jolloin tilan ensimmäinen asuinrakennus on rakennettu. Vuodelta 1890 peräisin olevan päärakennuksen tupa on ollut alkujaan ”kengitystupa” ja sen jatkeeksi on siirretty 4-5 aittaa. Kaksi viimeistä huonetta on rakennettu myöhemmin. Rakennuksen kaakkoispäädyn alla on luonnonkivellä holvattu suurehko kellari. Tämä rakennus on tilan kolmas asuinrakennus, edellinen samalla paikalla ollut on palanut. Aitoista vanhin on rakennettu 1700-luvun puolessavälissä ja navetta 1890. Pihapiiriin kuuluvat myös maitotupa, sauna ja kuivuri. Tilalla on ollut 1800-luvulla tiilitehdas, jonka toiminta loppui 1880. Tila on edelleen asuttu. Hilolan (ent.nimi) pihapiiri on suojelukohde.

Kantelahden Eskelisen aitta, joka on kirvesmiestaidon tyylinäyte 1700-luvulta, sai uuden sijoituspaikan. 220 vuotta peltoaukealla sijainnut aitta siirrettiin omistajien pihapiiriin. Otsaaittoihin kuuluva aitta on valmistunut 1785 jyvääitaksi. Aittaan liittyy tarina, jonka mukaan herännäisjohtaja Paavo Ruotsalainen on puhunut aitan rappusilta. Hänen tyttärensä tuli miniäksi Kantelelahden Eskeliselälle 1800-luvun alkupuolella.

Kaunisniemi

Tila sijaitsee kauniilla paikalla Pajujärven pohjoispuolella. Kaunisniemen päärakennus on rakennettu 1900-luvun alussa. Vanha päärakennus on sijainnut n. 30 metriä etelämpänä ja se on purettu 1900-luvun alussa. Tilan kaksi aittaa ovat vuosilta 1789 ja n.1870. 1960-luvun alussa on purettu kolmas aitta, jossa oli mylly. Riihi on rakennettu 1800-luvulla, navetta 1920 ja kalustosuoja ja sauna 1950-luvun alussa. Tilalla on myös saksalaisten sotilaiden 1940-luvulla rakentama parakki/varasto, joka sodan jälkeen siirrettiin Nurmijärveltä nykyiselle paikalleen. Tilalla asutaan vakituisesti.

4 TYÖSKENTELYTAPA

4.1 Tulevaisuuden verstaas

Tulevaisuuden verstaas on osallistavan suunnittelun työmenetelmä, jossa työvaiheet ovat jakaantuneet neljän osaan. Ensimmäisessä osassa kartoitetaan kylän osaamiset, taidot, palvelut, merkittävät kohteet ja verkostot. Toisessa osassa määritellään kylän kehittämisen esteet ja käydään kylän ongelmien kimppuun. Kolmannessa osassa loihditaan esiin kylän ideat ja unelmat. Neljännessä osassa työstetään ideoiden ja kehittämisajatusten sekä ongelmien ja kehittämisesteiden pohjalta toivesuunnitelmia ja kehittämisohjelmia.

Keskeisen osan työstä tekevät kyläläiset, jotka tuottavat ja arvioivat kyläilloissa suunnittelun perustaksi ne ideat, unelmat, ongelmat ja probleemit, joihin kehittämissuunnitelmat kullakin kylällä pohjautuvat. Samoin toivesuunnitelmat ja kehittämisohjelmat työstetään kyläläisten omin voimin teemaryhmittäin arvioiden myös kriittisesti niiden toteuttamisedellytyksiä ja -mahdollisuuksia.

Jokaista kyläverstasta avustaa ja ohjaa oma kyläkohtainen kyläsuunnittelija. Viensuulla kyläsuunnittelijoina toimi Timo Reko Maaseudun Sivistysliitosta ja Anne Pulkkinen Pohjois-Karjalan Kylät Ry:stä. Kyläsuunnitteluiltoja kyläkohtaisen verstaan läpiviemiseksi tarvitaan vähintään viisi ja mahdollisesti seitsemän. Kyläillat sovitaan yhdessä kylätoimikuntien ja –yhdistysten kanssa, ja niihin kutsutaan kaikki kyläläiset paikallislehti-ilmoituksin, talouskohdaisiin kirjein maakuntaradion ja maakunnallisen lehden menopalstoilla.

Viensuun kyläillat kevään 2006 aikana:

- 5.3. Kylän analyysi
- 19.3. Synkistelyilta, ongelmien kartoitus ja kehittämisen esteet
- 2.4. Irrotteluilta, ideoiden ja unelmien kartoitus
- 9.4. Viensuun kehittämisohjelmien ja toivesuunnitelmien työstäminen
- 23.4. Viensuun kehittämisohjelmien ja toivesuunnitelmien jatkaminen
- 19.5. Yhteinen kyläkierrros

4.2 Viensuun analyysii

Ensimmäisessä kyläillassa tutustuttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja Tulevaisuuden Verstas työskentelymenetelmään. Kyläillassa koottiin myös kyläprofiili eli kylän osaaminen ammattien ja harrastusten osalta, kylän yrittäjät ja yhteisöt sekä yhteistyö eli luotiin kuva siitä miltä Viensuu näytti keväällä 2006.

Ennen varsinaista työskentelyä kyläläiset esittelivät toisilleen, minkälaisia kylänkehittäjiä he ovat. Työskentely tehtiin parityönä. Jokainen kuvasi parinsa Viensuun kehittäjänä keltaiselle paperille. Taideteokset tehtiin yhtäaikaaisesti ja silmät kiinni, jotta vähemmän taitavat piirtäjät saivat tasoitusta.

Viensuunlaisten harrastustoimintaa

Agility, harmonikan soitto, hiihto, historian tallentaminen, viulunsoitto, kaivon katsonta, kalastus, kasvien tunnistaminen, kissanäyttelyssä käynti, kitaran soitto, käsityöt, LA-harrastus, laulu, liikunta, lukeminen, lumikenkäily, marjastus, metsästys, moottorikelkkailu, musiikkiliikunta, nettipelaaminen, pajutyöt, posliinimaalaus, praasniekka, puhallinorkesterissa soitto, puutyöt, päreytöt, riippulentäminen, rumpujen soitto, sauvakävely, sienestys, tuohityöt, turvesauna, uinti, vanhojen valokuvien tunnistus ja tallennus, veneily, vesillä liikuminen, yrttien kerääminen

Viensuun ammattiosaaminen

artesaani, auton asentaja, autonkuljettaja, biologi, CNC-koneistaja, eläinlääkäri, eläkeläinen, hammashoitaja, hermoratahieroja, hieroja, huoltomies, ilmastointiasentaja, kalastaja, kanslisti, kartanpiirtäjä, kauppayrittineuvoja, keittäjä, kirvesmies, kivi-insinööri, koneasentajayrittäjä, koneteknikko, kouluavustaja, lomittaja, lääkäri, maansiirtoyrittäjä, maanviljelijä, metalliyrittäjä, motokuski, opettaja, osastoapulainen, painotyöntekijä, palkanlaskija, paperityöntekijä, perhepäivähoitaja, perushoitaja, psykologi, puuseppä, rajavartija, ravintolakokki, raviohjastaja, sairaanhoitaja, siivoaja, taksikuski, taksiyrittäjä, vakuutustoimihenkilö ja varpuukko

Viensuun yritystoimintaa

<p>Maitotilat: Kari Haapalainen liitännäisenä konetyöt, Mari Toivanen, Matti Heikura, Matti Muikku, Pekka Oinonen Pertti Hara ja Pertti Timonen.</p>	<p>Mullitilat: Erkki Muikku, Pertti Eskelinen ja Tommi Pellikka</p>	<p>Viljelystilat: Esa Kuivalainen ja Terho Oinonen Maatalousyhtymä Vartiainen ja Maatilakorjaamo H. Pellikka</p>
<p>Muu yritystoiminta: Eero Muhonen troolaukset, Kuljetusliike M. Kärkkäinen, Lieksan Koneasennus, Luontaislomat Pielinen, Oski yhtiöt, Pielisen ilmastointi, Puusepänliike Pöppönen, RHS-metalli, Taksi Siponen ja tmi Jouni Saastamoinen</p>		

Rakennukset (R), paikat (P) ja luontokohteet (L)

Eräkämpät Ristinsaarella (R), luotsiasema (P), metsästysmaja (R), nuotiopaikka (P), Pursiseuran tukikohta/Liklamo (P), tsasouna (R), tuulimylly (R), urheilutalo (R), toimii kylätalona, Kuusenjuuren talo 1800-luvulta (R), useita aittoja 1600-1800 –luvulta (Jokipelikka)(R), Tolvala, Lontsila 1500-luvulta (P), Kirkonpaikka + kalmisto, (Lontsinniemi)(P), Tolvalan laidun, keto/noidanlukko (L) (maakunnallisesti merkittävä maisema), Oinolan kuuset (L), Viensuun jokimaisema (L), Määttälänvaara (L), Liito-oravia (L), Löydöksiä esihistorialliselta ajalta (museoitu) (L), nuottakodat (P), osakaskunnan saaret (P), Viensuun entinen koulu (R) , Pieni Ristisaaren ortodoksinen merkki (matkamiehen risti) (P), Pieni Ristisaaren talo koivukujineen (L), Kantelelahden vanha aitta (R), Kultakuusi Määttälänvaaralla (L), Vaaraukon lähde (P) ja kalasulku sillan eteläpuolella Haarussa (L)

4.3 Synkistelyilta

Toisessa kokoontumisessa synkisteltiin Viensuun ongelmat esiin. Yritettiin löytää tärkeimmät kehittämisen esteet ja hahmottaa mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Synkistelyvaiheessa laadittiin myös kylän nelikenttäanalyysi. Ongelmat ja kehittämissajatukset tuotettiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmäksi koetut kehittämisen esteet sekä ideavaiheen ajatukset valittiin äänestämällä. Jokainen paikalla saapunut sai tuoda oman näke-

myksensä julki avoimesti. Esille nostettuja ongelmia ei arvosteltu, eikä niitä myöskään pyritty synkistelyiltana ratkomaan.

Ongelmat ja kehittämisen esteet ovat ryhmiteltyinä teemoittain

<p>Asuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naapurit kommunikoivat liian vähän • Välttää vesisuonen päällä NUKKUMISTA • Kylässä käynti naapureissa, 2 • Perikunnat! (tonttipula), 1 • Kiusanteko, 3 • Väki vähenee, 3 • Naapurikateus, 5 • Autiot tilat, hylätyt pihat..... • Kohta ei ole ostajia 	<p>Infra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huonot tiet, 11 <p>Palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei ole kauppaa • Kauppa-auto ei käy kylällä • Palvelut loppuu • Uskallus avata kylä matkailijoille • Nuoret viljelijät vähissä 	<p>Harrastukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei kuntosalia • Ei kurlinkirataa • Nuorisolle ei ole kylällä aktiivi toimintamahdollisuuksia • Hiihtolatu verkoston teko ja ylläpito, 1
<p>Kylätoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei kannusteta nuoria yhdistystoimintaan • vanhat” uudistusten jarruna • Tekijät aina samat, väsyminen, 7 • kylätapahtumat • Kylät rasite, ei mahdollisuus kaupungille, 7 • Uusien vetäjien puute, 6 • Aika rajallinen työssä olevilla !!!! , 6 • Kaupungin johto????, 5 • Aktiivisuus / osallistuminen / sitoutuminen, 4 • Yhteisön puute, 4 • Ei tiedetä kylien vahvuuksia, 1 • Odotetaan vain valmista, 1 • Kaikkea uutta vastustetaan/pelätään, 1 • Ei osata etsiä ratkaisuja ilman kunnan vetäjää • Toiminnan puute 	<p>Ympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joen rehevöityminen , 3 • Ranta ”yksityistynyt”, 2 • Maisemat pusikoituu, 2 • Ympäristöhaitat, hajut ja roskaaminen, 1 • Vesistöissä liikaa roskakaloja, 1 • Uimarannan puute, 1 • Pusikoituminen, viljelyn keskittyminen • Lintuinfluenssa • Useampi kaivo vähä vetinen 	<p>Asenteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei nähdä mahdollisuuksia, • Ei oo tavoitteita, • Ei ossoo, eikä oikein kehtookkaan, • Erittäin pimeätä, • Eu:n byrokraatia, • Jossittelua, • Juoruaminen, Kateus, • Luovuttamisen maku, • Oma asenne ! • Pimeätä • Väestörakenne • Yksinäisyys • Miehillä naisten puute ????

4.4 Viensuun nelikenttäanalyysi

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • Vaaramaisemat • luonto • yhteishenki • urheilutalo • kylällä toimivat seurat • vesistön läheisyys (Pielinen ja Vieki-järvi), nuoret viljelijät • ihmiset • yrittäjiä kylällä • sijainti Lieksaan nähden hyvä • vilkas mökkielämä • juna- ja linja-autoyhteydet • jäätelöauto • kirjastoauto • paljon eri ammattivahvuuksia • valaistu hiihtolatu • metsästysmajoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikärakenne korkea • autioituminen • negatiivinen asenne • suunnitellut asiat kuivuvat kasaan asukkaiden väheneminen • vähän toimijoita • vanhat kaunat lähikylien yhteistyössä tiestön kunto • yhteishenki lamaantunut • uskalluksen puute • aktiivisilla henkilöillä liian paljon tehtäviä paluumuuttajille ei ole paikkojen tarjontaa
MAHDOLLISUUDET	UHKAT
<ul style="list-style-type: none"> • Matkailutoiminta • erilaisten tapahtumien järjestäminen urheilutalolla • kylien välisten yhteistyötoimintojen kasvattaminen, paluumuuttajat • laajakaista • kaunon poistaminen kylien väliltä mökkiasukkaat • paluumuuttajat • bioenergia • puuta piisaa • optimistiset luonteet ja sitkeys • silta yli Pielisen • uusia maallemuuttajia • Tikkaselle näkötorni • linnuntähystystorni • hiljaisuuden retriitti • luonto- ja saariretket • kerhotoiminta • keruutuotteet • mehiläistuotanto 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikärakenne korkea • autioituminen • negatiivinen asenne uusiin asioihin • vähän toimijoita • väsymys samoilla tekijöillä • kaunat kylien kesken • muuttotappio • jokialueen rehevöityminen

4.5 Viensuun irrotteluilta

Kolmannessa kyläillassa visioitiin Viensuun unelmia. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päästä sekä arvioida maailman menon vaikutusta omalle kylälle. Irrotteluvaiheen alussa viriteltiin mielikuvitusta mm. harjoituksin ja tuotettiin seinäpaperitekniikkaa käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin ja yleensäkin kehittämisideoita ja -ajatuksia kylän kehittämiseksi. Tavoitteena oli luoda mahdollisimman suuri määrä ideoita. Ideat ryhmiteltiin eri teemojen alle.

<p>Ammatit</p> <ul style="list-style-type: none"> • elämys matkailu yrittäjä, 2 – • kahvila veden päällä, 2 • luonnontuotteiden jatkojalostus, 5 • mökkitalokari, 1 • risteilyt Pielisellä ,2 	<p>Harrastukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • helikopterilennätystä , 1 • jalkapallojoukkue, • kuutamohiihto, 1 • laskettelukeskus • tanssipaikka Määttälänvaaralle • tanssilava rannalle, 1 	<p>Infra</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaikki tiet Viensuun kautta • kestopäällyste tie, 1 • kestopäällystie • laivaranta • lentokenttä • matkustajasatama • pato Lontsin mutkaan ja voimalaitos • PATO-Viekkiläisten iloksi • rautatie Viensuulle • silta yli Pielisen, 2 • valtatie Viensuulle
<p>Kylätoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100 kylähullua lisää 1 • eräkämpä Pielisen saareen, 2 • kirpputori • kiusantekiiät hirteen • kotieläinpiha, 1 • kyläpappi, 1 • kylätalkoot • kyläkirkko Lontsin niemellä, 1 • kylänlahtelaisista kynnysmatto • kyläpäällikkö • monitoimikeskus, 5 • rantailta+kala ym. , 2 • soututapahtuma, 3 • urheilutalon laajennus, 1 • Viensuun vesteriset toimintaan • erämaakirkko 	<p>Palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • kesäkauppa, 1 • kesä-kioski, 2 • kesätori, 2 • kotakahvila • kyläbaari • kyläkoulu • käsityökeskus , 1 • leirikouluja eri tarkoituksiin • tähtitorni / erilaiset safarit • uimaranta 	<p>Ympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> • 500 lammasta • aita kylän ympärille • lintujen tähyystorni • muikunkutu kesäkuulle • näkötorni, 1 • näkötorni Määttälänvaaralle, 1 • Ristisaaren talo kuntoon, 3 • Kulttuuri • hiljaisuuden retriitti, 2 • juhannusjuhla, 2

4.6 Viensuun unelmia

Viensuun unelmaa työstettiin kolmen ryhmän voimin. Ensimmäinen loi kuvaa siitä miltä Viensuu näyttää vuonna 2016. Toinen ryhmä arvioi minkälainen on unelmien Viensuu. Kolmas ryhmä pohti maailmanmenon vaikutusta kylän elämää.

1 . Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot / Visio 5-10 vuoden päästä:

- Maanviljely säilyy kylällä. Pusikoituminen valtaa maisemaa ja viljely keskittyy edelleen.
- Ammatti- ja yritystoiminta monipuolistuu
- Tiet pysyvät heikkoina
- Tyhjiä perikuntien omistamia tiloja
- Ikärakenne vanhenee
- Urheilutalosta tehdään kylän monitoimikeskus, jossa on monipuolinen palvelutarjonta erilaisiin kurssituksiin, harrastustoimintaan ja opiskeluun.
- Yhteisöllisyys vahvistuu ja monipuolistuu

2. Kylän unelmat, päämäärät ja tavoitteet

- Tien kunnostus, maatilamatkailu ja sen mukanaan tuomat asiat:
- Luonnontuotteiden jalostus
  - kalatuotanto • mehiläistuotanto • sienet – marjat – luonnonyrtit • mahla
- Elämysmatkoja: • talvinuotta / troolikalastus • viehekalastus • retket saariin / nuotakahvit
  - risteilyt Pielisellä • kuutamohiihto • moottorikelkkasafarit • hevosajelut / ratsastus
  - villisikafarmi / elämyspiha • alpakka
- Kylän oma käsityökeskus toimii kylätalolla. Kylätalossa on tilat puu- ja paju- ja tekstiilitöille.
Kylätalolta käsin toimii kylätalkkari ja urheilutalo on muutoinkin edelleen kyläläisten kohtaamispaikka, jossa on kerho- ja virkistystoimintaa vanhemmille ihmisille.
- Haaveena on rakentaa silta yli Pielisen, saada kylälle tanssilava sekä kotamyymälä/kahvila. Mansikanviljely ja viinimarjatuotanto yhdistettynä viinitilaan toisi mukanaan uutta yritystoimintaa kylälle.

3. Maailman vaikutus Viensuun kylään

- Eurooppalainen ruokatuotannon katastrofi keskeisellä alueella vahvistaa meidän alueen maanviljelyä
- Ilmaston muutos
- EU:n politiikka ei tunne Suomen syrjäseudun alueita ja ongelmia
- Energian kallistuminen
- Ylikansallinen omistusoikeus on kasvoton
- Lintuinfluenssa
- Laajakaista – systeemit
- Etätyöt mahdollisia aina enemmän ja enemmän
- Muuttoliike

4.7 Ideoista toimenpiteisiin

Todentamisvaiheessa työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin joukko ideoita ja kehittämisajatuksia perusteluineen, joita lähdettäisiin kehittämään edelleen. Ryhmät kirjasivat ideoista ja ongelmista kehittämisohjelmia, joissa määriteltiin tulevat kylän toimenpiteet ja niiden toteuttamisen mahdolliset ongelmakohdat, vastuuhenkilöt sekä aikataulun. Työskentelyn aikana korostettiin, etteivät asiat hoidu itsestään, vaan vaativat jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri intressipiirien yhteistyötä sekä päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

4.8 Viensuun nettiverstas

Viensuun kyläsuunnitelman tueksi laadittiin Viensuun nettiverstas.

Kyläsuunnitelma eteni kyläkokoontumisissa, joissa kyläläiset työstivät kulloinkin eri aihepiirien asioita. Sen ohella nettiverstaaseen sai osallistua kuka tahansa, Viensuun kyläläinen, kesäasukas, kylältä kotoisin oleva tai muuten kylän asioista kiinnostunut.

Nettiverstaaseen pääsi ja pääsee edelleen ilmoittamalla siitä sähköpostitse osoitteeseen timo.reko@msl.fi tai puhelimitse 050 – 322 6798 ja 013- 220 374 (voimassa 31.12.2007).

5 TAULUKOT

VIENSUUN KEHITTÄMISOHJELMA 2006

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / Idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
KYLÄTALO				
TOIMINTAKESKUS	- asenteet	- kurssi ja koulutus - kylätapahtumat - uusien toimintojen keskus - palveluyrittäjiä - koulutus ja tiedotus	kyläyhdistys	2007
KYLÄTOIMINTA JA TAPAHTUMAT				
KISATAPAHTUMA - kylien välinen leikkimielinen kisatapahtuma	- vetäjän puuttuminen	- talkoohengen uudelleen virittäminen - nimetään organisoijaryhmä - uudet asukkaat huomioidaan	kyläyhdistyksen pj.	2007
KYLÄTORI	- vetäjän puuttuminen	- talkoohengen uudelleen virittäminen - nimetään organisoijaryhmä - uudet asukkaat huomioidaan	kyläyhdistyksen pj.	2007
TANSSIT	- vetäjän puuttuminen	- talkoohengen uudelleen virittäminen - nimetään organisoijaryhmä - uudet asukkaat huomioidaan	kyläyhdistyksen pj.	2007
TYÖPANKKI	- mitä tehdään - tavoitteiden järjestely	- Risto perustaa pankin - mahdolliset työt - Risto järjestelee - 100 päivää kylätyötä - hyvät tarjoilut - tekstiviestit	Risto	2006 kesä

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / Idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
KESÄASUKKAAT				
KESÄMÖKKILÄISET	- kaupungin asenne - yhteistoiminta: mökkiläiset-kehittäjät	- julkisuus - asenteiden muokkaus - yhteistoimintaillat - tiedotteet - ”aivokriisit” - mökkitalkkarit - kylän palvelutarjonta	kyläyhdistys	2007
PALVELUT				
KYLÄAVUSTAJAPARI	- töiden järjestely	- rahoitus	kyläyhdistys ja työvoima- toimisto	heti (2006)
KAUPPAAUTO	- tiedon puuttuminen	- yhteydenotto	kyläyhdistys	heti (2006)
VIRKISTYSPÄIVÄ - eri kohderyhmille	- informoinnin ja vetäjän puuttuminen	- asia tiedoksi ja vetäjä	kyläyhdistys	2006-
TIETOKONEEN KÄYTÖN OPASTAJA	- resurssien puuttuminen	- rahoitus	kyläyhdistys	2007
UIMARANTA	- paikka?	- rahoitus	kyläyhdistys	2006-
MÖKKITALKKARI	- töiden järjestely	- rahoitus	kyläyhdistys ja työvoima- toimisto	heti (2006)

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / Idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
LIIKUNTA				
LATUJEN TEKO	- vetäjä - taloudelliset esteet	- kaupungilta avustus - talkootyö	kyläyhdistys	2007
AVANTOUINTI	- jäätilanne	- porukka/talkootyö	?	2007
KALASTUS		- pilkki - onginta yms.		
JUMPPA, MUSIIKKILII- KUNTA	- aika	- paikka valmiina - porukka valmiina	kyläyhdistys ja kansalais- opisto	2007
LUONTORETKEILY - patikointi - soutukilpailut (kylien väli- set) - retket saariin	- sääolosuhteet	- sopivia reittejä eri vuosille ja vuoden- ajoille	kyläyhdistys ja kansalais- opisto	2006
ERILAISET PALLOPELIT	- huono informointi	- parempi informointi	kyläyhdistys ja kansalais- opisto	2006
YMPÄRISTÖ				
YMPÄRISTÖN HOITO	- maanomistus/perikunnat - asenteet - tekijöiden puute - rahaa, eurot - hoitosuunnitelma - yhteistoiminnan puute - hajanaiset yhdistykset	- sopimus 5v - hoitosuunnitelma on olemassa - hallintopäätös - koulutus/innostus	kyläyhdistys	2006–2007

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi	Vastuutahot	Aikataulu
Kehittämishanke / Idea	Toteuttamisen esteet	Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Ketkä / Kuka	Seuranta
INFRA				
TEIDEN KUNNOSTUS - kestopäällyste	- raha - ei ole silmäätekeviä asuk- kaita	- kesämökki silmäätekevälle	TUH, kyläyhdistyksen pj.	heti (2007)
KELKKAREITIT	- vetäjän puuttuminen			
LAAJAKAISTA	- ei puhelinlinjoja - langaton laajakaista ei vielä mahdollinen		?	2006
KULTTUURI				
MUSIIKKI	?	?	?	?
KYLÄHISTORIA	- vetäjän puuttuminen	- nimetään organisoijarahmä	kyläyhdistyksen pj.	2007

6 YHTEYSTIEDOT

VIENSUUN KYLÄYHDISTYS

Puheenjohtaja

Jaakko Konttä
Kantelelahdentie 66, 81820 Kylänlahti
Jaakko.kontta@pp1.inet.fi

Sihteeri

Risto Kiiskinen
Viensuuntie 57C, 81820 Kylänlahti
risto.kiiskinen@pp1.inet.fi

VIENSUUN OSAKASKUNTA

Puheenjohtaja

Taisto Pellikka
puh. 0500 352 392

VIENSUUN VIESTI

Puheenjohtaja

Heikki Pellikka
0500 753 138

Sihteeri

Tero Kiiskinen
050 346 0651

VIENSUUN RIISTAVEIKOT

Puheenjohtaja

Jaakko Konttä
puh. 040 718 5863
jaakko.kontta@pp1.inet.fi

Sihteeri

Osmo Pellikka
puh. 0400 808 444

Viensuun kyläsuunnitelma 2006

Viensuun kyläyhdistys ry, Vaara-Karjalan Leader ry, Pohjois-Karjalan Kylät ry ja Maaseudun Sivistysliiton Pohjois-Karjalan aluejärjestö ry

